

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 1. Maii. De sanctis Philippo & Iacob Apostolis. Tanto tempore vobiscum
sum, & non cognovistis me. Si tempus respicis comparandæ tibi virtutis,
vix ullam tibi comparatam respicies.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

III. PUNCTUM.

Fortior est igitur animi non vinci à bonis blandimentibus quam ipsa vincere mala terrentia. Hoc est enim seipsum vincere, quod est certamen difficillimum, hoc est certamen forte, quod Deus permittit sanctis, ut vincant & triumphent. Hinc est illa virtus qua in perpetuum coronata triumphat, incoquinatorum certaminum primum vincens. Hoc fusc & differtè sancti Patres, quorum gravissimis verbis non modò intellectus ad veritatis cognitionem instrui poterit, sed & affectus ad eiusdem praxim & quotidianam exercitationem cum Dei gratia concitari. *Grandis virtus est, inquit sancti Hieronymus, & sollicita diligentia, superare quod natus sis; in carne non carnaliter vivere, tecum pugnare quotidie, & includi hostem, Argi, ut fabula ferunt, centum oculis observare.* Tum idem alibi de seipso: *O quoties ego ipse in eremo constitutus, & in illa vasta solitudine, qua exusta solis ardoribus horridum monachis prestat habitaculum, putabam me romanis interesse deliciis! Et quæ plura prosequitur.*

Sic sanctus Ambrosius? Revera, inquit, iure ea fortitudo vocatur, quando unusquisque seip-

Sap. 10.
Ibid. 4.
Ep. 30.
Ep. 22.
L. 1. Offic. c. 36.

sum vincit, iram continet, nullis illecebris emollitur atque inflectitur. Quid autem excelsius & magnificentius quam exercere mentem, assicere carnem & in servitutem redigere, ut obedias imperio, consiliis obtemperes? Sanctus quoque Gregorius, quid fortius, inquit, quam omnes animi sui motus rationi subigere, omnia carnis desideria spiritus virtute frangere, proprias voluntates abjicere, contemptis visibilibus, ea qua non videntur amare? Lactantius etiam egregie postquàm illud ex Oratore retulit, nulla est tanta vis qua non ferro ac viribus debilitari frangique possit. At animum vincere, iracundiam cohibere, fortissimi est qua ille nec fecit unquam nec potuit. Hæc qui faciat non modò eum cum summis viris comparo, sed simillimū Deo iustico. Velle, inquit, adiecit de libidine, luxuria, cupiditate, insolentia, ut virtutem eius impletet quem similem Deo iudicabat. Tum de singulis pergens dicere, ostendit fortitudinis gloriam in hoc præcipue sita esse, ne ab illis vincaris. Et certe si turpe est à quoquam vinci, quantò magis ab ipsa turpitudine! Quantum glorificavit se & in deliciis suis, tantum dante illi tormentum & luctum.

Plures ex singulis partibus huc facile possunt referri veritates, de quibus vide in indice, Verbo Fortitudo, Virtus.

In Pl. 2. pœnit.

Lib. 1. In-
stit. c. 9.

Apoc. 18.

DE SANCTIS PHILIPPO ET IACOBO APOSTOLIS.

Tanto tempore vobiscum sum, & non cognovistis me: Philippe qui videt me, videt & Patrem.
Ioan. 14.

VERITAS PRACTICA.

Si tempus respicis comparandæ tibi virtutis: vix ullam tibi comparatam respicies.

RATIO est, quia vix ulla est virtus, si non respondet tempori aut gratis datis.

Sed si tempus respicis comparanda tibi virtutis, vix ullam respicies tempori aut gratis datis respondentem.

Ergo & vix ullam tibi comparatam respicies; quod certe est parvendum.

I. PUNCTUM.

CUM in illo postremo sermone, quem Christus Dominus post Cœnam ha-

buit cum Apostolis, multa de Patre suo differeret, dicit ei Philippus, *Domine ostende nobis patrem, & sufficit nobis;* tum Dominus Iesus, *Tanto tempore vobiscum sum, & non cognovistis me! Philippe qui videt me, videt & patrem! Quomodo tu dicis, ostende nobis patrem? Non creditis quia ego in patre, & pater in me est!* Et quæ plura pergit Dominus, satis indicant ignorantiam Discipuli non vacasse culpa, in coque potissimum omnes redarguit, quod, cum tanto jam tempore cum illis fuisset, & tam multis sermonibus ac miraculis de Divinitate sua instruxisset, adhuc essent ita rudes & ignari, ut peterent videre Patrem, nec crederent eum esse in Filio, sicut Filius erat in Patre; quod etsi tolerari posset cum primum ad ipsum

lum accedere; jam verò postquam tamdiu simul sunt commorati, id penitus esse probrosum & intolerandum. Sic sanctus Hilarius ait arguisse Dominum Apostolos, *in cognoscendo se, ignorantibus: cum toties vidissent ea que gerebat propria Deo esse, ut calcare undas; jubere ventis, peccata dimittere, mortuis vitam reddere*. Sed, ut ait sanctus Ioannes Chryostomus, eorum ignorantia & imperfectio nobis revelatur, ut cognoscamus quales ex se, qualesve ex Spiritu sancto fuerint. Nam ille ipse Philippus qui tanto tempore tam parum profecerat in cognoscendo Christo, sic postmodum eum esse verum Deum agnovit & predicavit, ut propterea Cruci affixus & lapidibus obrutus fuerit, Hierapoli Phrygiæ. Sanctus item Iacobus cum interrogatus fuisset à Iudæis, quid de Christo sentiret, respondit constantissimè illum esse Dei filium; quamobrem in altissimum Ierolymitanum templi locum eum adduxerunt, atque inde præcipitatus, fuisse fullonis occisus est. O si tandem aliquando perveniremus eò virtutis & perfectionis, quo nos vocat Christus? & si saltem agnosceremus nos nondum eo pervenisse, & quam sit modica, aut prope nulla virtus nostra, probè nossemus! sed miserè miseriam nostram ignoramus! *Et nescis quia tu es miser & miserabilis, & pauper & cæcus & nudus.*

Apoc. 3.

Ad hanc autem miseriam & paupertatem agnoscendam, opportunè ex verbis Domini quibus Apostolos arguebat, *Tanto tempore vobiscum sum, & non cognovistis me*, proponitur veritas expendenda; *Quod si tempus respicias comparanda tibi virtutis, vix ullam tibi comparatam respicias*. Sicque saltem erit quo te, favente Deo, possis agnoscere. Ratio verò propositæ veritatis & quæ ex Christi Domini verbis eruitur, hæc est: quod quæ virtus non respondit tempori aut gratis acceptis ad eam rectè formandam, non est sufficiens aut ulla virtus. Certum est enim primò virtutis multos esse gradus, & qui gradus sufficeret Novitio, non sufficeret Veterano. Deinde satis constat istam differentiam graduum virtutis ita pendere à gratis datis & acceptis, ut, cui plus datum est, plus exigatur ab eo. Denique licet aliquando brevi tempore plus gratiarum uni detur quàm alteri per multos annos; ordinariè tamen loquendo, progressus virtutis fit procedente tempore, si videlicet primæ datæ gratiæ & consequentibus respondeat

Luc. 12.

Haynevsue Pars 2.

anima, tum gratia, simulque virtus, crescit velut aurora consurgens, aut ut ait Sapiens, *Iustorum semita quasi lux splendens procedit & Prov. 4. crescit usque ad perfectam diem.*

Sic de Christo Domino dicitur: *puer crescebat & confortabatur spiritu, plenus sapientia.* Et paulo post, *Et Iesus proficiebat sapientia & ætate & gratia apud Deum & homines.* Id est, edebat nova signa virtutis quæ correspondere atati, ut nos doceret sic virtutem nobis esse debere velut coætaneam & ejusmodi gradus ac vigoris, quem exigit temporis & gratiæ diuturnitas. *Ecce tres anni sunt dicebat Luc. 13. Dominus vineæ, ex quo venio quarens fructum in ficulnea hac, & non invenio.* Vides numerari tempus & annos, & pro ratione temporis quæri fructum, & expendi virtutem an adqueretur gratis: & si quidem respondeat, tum approbetur & compensetur sua minus, tum reprobetur & puniatur. *Appensus es, Audi anima, audi quid uni dictum sit & in uno tibi. Numeravit Deus regnum tuum & complevit illud Dan. 5. lud. Appensus es in statera, & inventus es minus habens.* Et alteris, *non invenio opera tua plena coram Deo meo, quia scilicet non habebat in mente, qualiter accepisset & audisset; nec id ipsum ita servabat.* Unde planissimum est, virtutem eam quæ non respondet tempori aut gratis, non esse sufficientem, non esse plenam, non esse vivam sed mortuam, uno verbo, non esse virtutem; ac proinde illi viro dicitur, *cujus non erant opera plena, Nomen habes quod vivas, & mortuus es.* O infidum nomen quo virtus nominatur, & nulla est.

Luc. 2.

Luc. 13.

Dan. 5.

Apoc. 3.

Ibid.

II. PUNCTUM.

SED si tempus respicias comparanda tibi virtutis, vix ullam respicias tempori aut gratis datis respondentem.

Cum enim Deus sua natura sit liberalissimus & propensissimus ad conferendas gratias; nos verò contra valde angusti & restricti ad eas accipiendas, quòd earum pretium, dignitatem, necessitatem & utilitatem nesciamus, aut non cogitemus; certè verendum est unicuique, ne, cum multa sic dantur, pauca recipiantur: ne cum semen in agro seminatur, pars in spinas, aut lapides aut viam omnibus obviam decidat & nullum fructum ferat. Undenam putas toties in scripturis conqueri Dominum quod nullus sit cæcus aut nullus sur-

Is. 42.

Iii

duc.

Is. 42. *dominus, nisi ad quos misit nuncios seu Prophetas? Nonne hinc, quia paucissimi sunt qui oblatas recipiant gratias: plurimi vero qui respiciunt aut quam diutaxat volunt, particulam sumunt. Et locutus sum ad vos de nocte con-*
 Ier. 25. *furgens, & loquens: & non audistis. Et misit Dominus ad vos, omnes seruos suos Prophetas conjurgens diluculo, & non audistis. Et verterrunt ad me terga & non facies, cum docerem eos diluculo, & erudirem, & nolent audire ut acciperent disciplinam. Et noluerunt attendere, & auerterunt scapulam recedentem, & aures suas aggravaverunt ne audirent; & cor suum posuerunt ut adamantem ne audirent legem. Quae & similia, quibus abundat Scripturae, satis indicant tam rarum esse proventum quam frequentem sementem.*

2. Cor. 13. *Tu ipse Iudex esto, & osmetipos tentato, inquit Apostolus; si estis in fide, ipsi vos probate. A quo tempore vacas virtuti? quas non accepisti cum gratias, lumina, motus & quaecunque tibi acquirendae virtuti sunt necessaria? Iam vero qualis tua virtus? qualis humilitas, patientia, devotio, mansuetudo, caritas, castitas & aliae tuo magis conformes statui? Ita ne firmæ ac robustæ omnes prout requirit tempus studii, & gratia profectus tui? Si tantum temporis potuisses in literis aut arte aliqua comparanda, nec plus profecisses quam in humilitate profeceris, nonne aperte cognosceres literas tuas non respondere temporis studiorum? Cur non idem cognoscas de virtute? an quia nescis ita dijudicare defectum virtutis ac literarum? o te miserum & miserandum, qui nec dum didiceris agnoscere ipsum profectum vel defectum virtutis!*

Et si certè alia tui defectus argumenta deessent, hoc unum planè sufficit, ut agnoscas quam longè distes ab eo qui esse deberes, pro ratione positi temporis: cum nec scias agnoscere utrum ex æquo profeceris? Quam tibi aptè Apostolus: *Et enim cum deberetis esse Magistri propter tempus, rursum indigetis ut vos doceamini, quia sunt elementis exordii sermonum Dei; & facti estis quibus opus lactis sic non solidus cibo. Omnis enim qui lactis est particeps, expertus est sermonis iustitia, parvulus enim est: Perfeclorum autem est solidus cibus, eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali.* Nota hæc postrema verba, ut videas quicumque hanc non habet discretionem boni & mali, esse ignorantem ut

puerum: & illum esse puerum de quo dicitur: *puer centum annorum morietur; id est, cui virtus non respondet annis: qui est ætate centenarius, & virtute decennis.*

III. PUNCTUM.

Si tempus ergo respicias comparanda tibi virtutis, vix ullam tibi comparatam respicias: quia vix ulla erit quæ respondeat tempori & gratis datis, quibus si virtus non responderet, non est virtus, non est virtus Sacerdotis, quæ esset laici, non est virtus veterani Patris, quæ esset junioris religiosi; sicut non esset scriptio Rhetoris quæ posset esse Grammatici. Vni-
 1. Cor. 7. *enique sicut divisi Dominus. Hoc est scilicet quod illi clamant in inferno: Et virtutis quidem nullum signum valuisse ostendere. Putal-*
 Sap. 5. *ne nullum prorsus valuisse? non est ita, cum vix sit ullus tam improbus, qui non aliquod saltem in vita virtutis signum edat; sed verè tamen se nullum dedisse dicunt, quia tamen si aliquam virtutis speciem præ se ferrent, virtutem tamen re ipsa non habebant, quia non habebant virtutem sibi convenientem, virtutem coævam ætati, virtutem gratis respondentem: qui defectus veræ virtutis si anteriora illa tempora maculaverit, quanto magis verendum ne hæc nostra contaminet, cum aperte Apostolus prædixerit: In novissimis diebus fore tempora periculosa quibus homines essent seipso amantes, cupidi, elati, superbi, voluptatum amatores magis quam Dei, habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem eius abnegantes. Quænam est species pietatis aut humilitatis & charitatis? Actus quidam exerciti. Quænam eorum actuum virtus abnegata? Illa vis scilicet & illud robur quod ex ætate deberent habere, si ætati responderent: unde nihil restat nisi species & appatens quædam imago virtutis, virtus autem nulla.*

Ephraim factus est subcinericius panis qui non revertatur. Comederunt alieni robur eius, & ipse nescivit: sed & cani effusi sunt in eo & ipse ignoravit. Aptissima prorsus Prophetæ verba: nam subcinericius panis qui non revertatur, licet diu sub cinere jacuerit, non est coctus, nec proinde bonus; sic virtus non exulta: robur autem comestum ab alienis, & effusi cani nescientis & ignari, ipsa est virtus animi deficiens ab ætate, cuius tamen defectum

Iob. 2. 6. 1 non advertimus nec cogitamus, sicque fit ut quod ait Iob: Gigantes gemunt sub aquis. Id est, proVecti aetate laborant defectu virtutis, Et quid facient cum inspicere cæperit Do-

minus? Hoc est modò gemendum & prospiciendum.

Vide in 3. parte, Dominicam 7. & ubi agitur de Renovatione votorum, in fine.

IN FESTO INVENTIONIS SANCTÆ CRUCIS. Die 3. Maii.

Notas facite in populis ad inventiones eius. Il. 22.

VERITAS PRACTICA.

Si quid forte asperius inveniatur de quo conquereris, de inventa Cruce conquereris.

RATIO est aperta, quia crux id omne dicitur quod est asperum in virtute seu divino cultu. Ut verò melius intelligatur quomodo hæc querimonia & murmura redundent in ipsam Christi crucem, sic alia videtur alteri subiicienda veritas:

Inventæ cruci tantum quis detrahit, quantum in pœnis murmurat.

RATIO est, quia detrabere cruci est virtutem eius diminuerè.

Sed qui murmurat in pœnis, tantum dimittit virtutem crucis quantum murmurat.

Ergo & illi tantum detrahit. Quod ne fiat, discite libenter pati.

I. PUNCTUM.

TRES possunt considerari ad inventiones crucis, seu triplex adinventio Dei, circa crucem.

Prima quæ hodie colitur, quando Helena Constantini mater Imperatoris Christiani divino mota consilio, sacrum illud lignum, in quo Christus Dominus pependit, invenit Ierosolymis in monte Calvaria, ubi per trecentos pene annos latuerat. Inventio est etiam Dei, seu divina adinventio, non quia tantum divino, ut dixi, motu facta est, sed quia idcirco facta est, ut Christiani hoc salutari signo per univèrsam orbem celebrato, salutis suæ instrumentum & Salvatoris sui memoriam

præcipuo cultu venerarentur. O Crux splendidior cunctis astris. Hæc est arbor dignissima, in paradysi medio situata, in qua salutis author proprio morte mortem omnium superavit.

Secunda Dei adinventio circa crucem, est admirandum divinæ Sapientiæ consilium, quo reparandi humani generis hic adinventus est modus; quàm stupendum hoc consilium! qualis adinventio! quis cogitasset salutem hominum, maximum illud divinorum omnium opus, in tã vili & probrosa materia, quale erat infame lignum crucis, esse restaurandam? Christus factus est pro nobis maledictus, Gal. 3. quia scriptum est: maledictus omnis qui pendet in ligno. Quis verò non demeretur illam crucis infamiam in tantam modo gloriam & honorem esse commutatam, ut nihil cruce sit gloriosius, nihil pretiosius? Vobis honor credentibus, non credentibus autem lapis, quem reprobaverunt adificantes, hic factus est in caput anguli: MIHI autem absit gloriari nisi in cruce Domini Gal. 6. nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.

Tertia denique adinventio est, cum ex honore & pretio crucis, in qua Christus Dominus salutem nostram est operatus, inferitur æstimatio & commendatio mortificationis & tolerantia, quæ est genus quoddam crucis de quo Dominus: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Sicut enim, quod erat infame lignum, per contactum Christi, factum est gloriosum, ita pœnæ & opprobria quæ secundum carnis & mundi sensum erant horrenda, nunc per Christum facta sunt suavia & amplectenda. O bona crux quæ decorem de S. Andreas membris Domini mei accepisti! quod non tam dictum de ligno quam de tormento crucis,